

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Артеменко Анни Сергіївни

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Тема: «Психологічне насильство над жінками як соціально-психологічний феномен»

Проблема психологічного насильства актуальна у всьому світі. В Україні ця проблема загострюється завдяки специфіці соціально-економічних умов і особливостей культурних традицій, що регулюють сферу сімейного життя. Проблема психологічного насильства також викликає гостру потребу в системі профілактичних дій. Однак існує кілька перешкод на шляху до цієї мети: недолік чіткої наукової термінології та інформації про причини та динаміку психологічного насильства і ступеня його поширення в суспільстві. Проблема психологічного насильства над жінками далека від вирішення. Кількість жертв, постраждалих від психологічного насильства, збільшується. На сьогодні одним із завдань є розробка і застосування ефективних технологій по профілактиці психологічного насильства, а також форм і методів роботи з жінками, які вже постраждали від нього. Саме тому слід визначити тему кваліфікаційної роботи «Психологічне насильство над жінками як соціально-психологічний феномен», обрану Артеменко Анною Сергіївною, актуальною.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Магістрантка методологічно правильно визначила у якості об'єкта дослідження психологічне насильство над жінками як соціально-психологічний феномен, а у якості предмета дослідження – індивідуальні психологічні особливості жінок, які постраждали від психологічного насильства, вірно сформулювала завдання.

У процесі вирішення завдань дослідження А. С. Артеменко визначила теоретичні і методичні підходи до вивчення проблеми психологічного насильства над жінками: розкрила специфіку поняття «психологічне насильство», розглянула абьюзінг і газлайтінг як різновиди психологічного насильства над жінками; провела аналіз відсточених наслідків пережитого психологічного насильства для жіночої психіки. Магістрантка також експериментально дослідила психологічні особливості жінок, які постраждали від психологічного насильства; розробила систему

психологічної реабілітації жінок, постраждалих від психологічного насильства.

Дослідниця застосувала адекватні психодіагностичні методи. З метою дослідження та діагностики схильностей, інтересів і особливостей характеру жінок із сформованої вибірки застосувався 16 факторний особистісний опитувальник Р. Б. Кеттела. З метою дослідження характеристик локусу контролю і особливостей мотивації досліджуваних використовувалися методика для визначення локусу контролю, розроблена Дж. Роттером і опитувальник «Мотивація успіху і страх невдачі» О. О. Реана.

Результати проведених психодіагностичних методик детально описані та проаналізовані. При цьому авторкою кваліфікаційної роботи здійснено не тільки кількісний, а і розгорнутий якісний аналіз, який дозволив зробити обґрунтовані висновки щодо особливостей психологічного насильства щодо жінок. Авторка магістерського дослідження продемонструвала достатні вміння якісної обробки та інтерпретації отриманих емпіричних даних. Результати теоретичного та емпіричного дослідження узагальнені й докладно викладені у висновках. Практичну цінність має розроблена магістранткою система соціально-психологічної реабілітації жінок, які постраждали від психологічного насильства.

Кваліфікаційна робота представляє завершене психологічне дослідження, виконане на достатньому науковому рівні, добре структуроване та акуратно оформлене.

Отже, кваліфікаційна робота характеризується актуальністю, практичною значущістю та є результатом самостійної пошукової роботи автора. Її зміст, структура та оформлення відповідають обраній темі та вимогам до такого виду робіт. Тому дана робота заслуговує на високу оцінку за умови успішного захисту.

Рецензент

кандидат психологічних наук, доцент

Н. О. Єрмакова